

HPV-vaccinationerna är till för alla unga

- Aktuella anvisningar om vaccinationerna och om kartpresentationerna för HPV-vaccinationstäckningen

Överläkare Ulpu Elonsalo

16.3.2023

Institutet för hälsa och välfärd

Presentationens innehåll

- En del grundläggande fakta om HPV-vaccinationerna
 - Aktuella anvisningar och THL:s material
 - HPV-vaccinationstäckningen
- Kartpresentationer om HPV-vaccinationstäckningen och indikatorer
- I webinarsskolningen i maj presenteras mera information om HPV-vaccinationerna

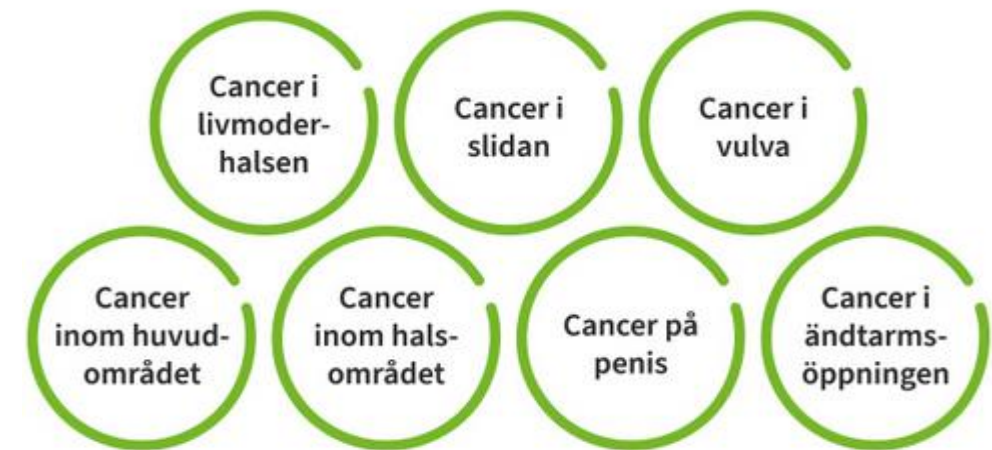

Aktuella anvisningar om HPV-vaccinationer

HPV-vaccinationerna för alla unga

- HPV-vaccinationerna har getts gratis till flickorna fr.o.m. hösten 2013 och fr.o.m. hösten 2020 även till pojkarna . Pojkarna catch-up vaccinationer ”har avslutats”
- **Vaccinationerna i huvudsak i klasserna 5 och 6**
 - 1 dosen på 5:e och 2 dosen på 6:e klassen
 - För att skyddet skall fås i tid
 - Ju yngre den vaccinerade är när vaccinet ges dess högre är antikropps nivåerna och skyddet är bättre

HPV-vaccinet skyddar mot många cancerformer som orsakas av papillomviruset

THL

<https://hpv-vaccin.fi>

Vaccinationstäckningen bland eleverna som börjar i de högre klasserna är på en bra nivå – det finns ändå en del att förbättra

- Enligt publicerade uppgifter om vaccintäckningen hösten 2021 hade t.ex 80 % av flickorna födda år 2008 som började i de högre klasserna, och 66 % av pojkarna fått HPV-vaccinationen
 - Flickorna vaccinationstäckning har ökat under coronapandemin
 - Även pojkarnas vaccinationer har således startat bra, framför allt om man ser på den nationell nivå och i många sjukvårdsdistrikt
 - Det finns trots allt stora regionala skillnader
 - I Västra Finland förekommer en betydlig uppgående trend
 - Man bör fästa speciell vikt vid att vaccinationsserien förverkligas i de lägre och högre klasserna i den grundläggande utbildningen
 - Det är viktigt att göra en noggrann dokumentation, registrering och dataöverföring för att undvika att täckningsvärdena utan egentlig orsak är lägre än de verkliga

Man bör uppmärksamma HPV- och dtap-vaccinationerna även i gymnasierna och yrkeshögskolorna

- HPV-vaccinationsserien kan ha blivit på hälft på grund av coronaepidemin
- Även dtap-vaccinationen kan ha uteblivit i de högre klasserna
- Man bör speciellt uppmärksamma vaccinationerna i varje årskurs i de lägre och högre klasserna, gymnasiet och yrkeshögskolan
- Komplettera vaccinationsskydd som fattas!

Riktlinjerna för HPV-vaccinationsserien har utvidgats 1/2

- I en del regioner påbörjades vaccinationsserien inte alls på grund av coronan
- Därför gav man anvisningar om att HPV-vaccinationsserien kan påbörjas till slutet av vårterminen 2023 även för de **minderåriga ungdomar** som inte hann få vaccinationerna i grundskolan
- THL gav samtidigt anvisningar om att vaccinationsserien kan påbörjas för ungdomar under 18 års ålder efter individuellt övervägande även i sådana fall då orsaken att serien inte har påbörjats har varit någon annan
- Ovannämnda anvisningar kommer att gälla tills vidare, dvs även i framtiden har en ungdom möjlighet att få en HPV-vaccinationen om hen inte fått den i de lägre eller högre klasserna i den grundläggande undervisningen

Riktlinjerna för HPV-vaccinationsserien har utvidgats 2/2

- Alla barn och ungdomar har på så sätt samma rätt till ett vaccinskydd mot de cancerformer som papillomavirusen förorsakar
- Välfärdsområdena kan själva bestämma hur vaccinationerna förverkligas
- Det lönar sig att beställa **bara** så många HPV-vaccindoser som behövs för dessa vaccinationer
- För att vaccinen skall räcker till för alla är det viktigt att beställningarna görs först efter att behovet verkligen har utretts - man får inte beställa vaccin på lagra för säkerhet skull, t.ex. till hälsostationen eller andra gradens studerandehälsovård

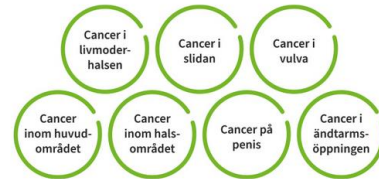
Material och webinarer i maj

- Nu på våren uppdateras HPV-material, affischer och material på olika språk som stöd för den kommande höstens vaccinationer
- Då kommer vi också att berätta hur det går med webbplatsen HPV-vaccin.fi
- I maj kommer vi att ha ett webinar med mera information om HPV-vaccinationerna

Cancer

Humant papillomvirus orsakar flera olika former av cancer.

De cancerformer som orsakas av papillomvirus förekommer både hos kvinnor och män. Bland kvinnor är livmoderhalscancer vanligast medan tonsillcancer är vanligast bland män. Cancer utvecklas då viruset som kommit in i kroppen börjar ge upphov till elakartade cellförändringar.

En del av de förstadier till cancer som papillomvirus orsakar går inte att upptäcka i tid. Även dessa cancerformer kan förebyggas med HPV-vaccin.

Livmoderhalscancer

Livmoderhalscancer är den vanligaste formen av cancer som orsakas av papillomvirus. Man kan heller inte få denna form av cancer utan att först ha smittats av papillomvirus.

Cancern uppstår genom elakartade förändringar i de normala cellerna i livmoderhalsens slemhinna. Cancern utvecklas från förstadiet. Det tar i genomsnitt 10–12 år för cancern att utvecklas från det tidiga förstadiet. Livmoderhalscancer konstateras oftast hos kvinnor i åldern 30–44 år.

HPV-vaccin skyddar från flera cancer typer

Vad för HPV ?

HPV-vaccinet skyddar mot papillomviruset, som orsakar cancer. Hittills har flickor fått vaccinet. **Nu erbjuds det även till pojkar i klasserna 5–9.**

Institutet för hälsa och välfärd

Mer information får du av skolhälsovårdaren och på adressen hpv-vaccin.fi

Vad för HPV ?

HPV-vaccinet skyddar mot papillomviruset, som orsakar cancer. Hittills har flickor fått vaccinet. **Nu erbjuds det även till pojkar i klasserna 5–9.**

Institutet för hälsa och välfärd

Mer information får du av skolhälsovårdaren

Om HPV-kartpresentationer och indikatorer

Vad är speciellt viktigt med tanke på vaccinationstäckningens tillförlitlighet?

- Det är viktigt att genast reagera på avbrott i dataöverföringen och åtgärda felen. Senare kan det vara svårt och ibland t.o.m. omöjligt att rätta till brister i vaccinationstäckningen
- Genom att intensifiera samarbetet mellan välfärdsområden, skolkhälsovården, patientdatasystemets huvudanvändaren, dataprogramsleverantörer och THL kan vi få ännu exaktare uppgifter om vaccinationstäckningen
- Se sidorna: [Vaccinationstäckning](#)
- Se sidorna: [Vaccinationstäckning för HPV-vaccin](#)

Det är viktigt att man följer upp att vaccinationerna förverkligas samt vaccinationstäckningen

- Det hör till en högklassig vaccinationsverksamhet att de enheter som är ansvariga för organisering och förverkligande av vaccinationerna följer upp hur vaccinationerna förverkligas och vaccinationstäckningen
- Det är viktigt att det lokalt har utsetts en eller flera ansvarspersoner för denna uppgift
- HPV-vaccinationstäckningen och kartpresentationerna som publicerades redan förra hösten på THL:s sidor har fortfarande de gamla regionindelningarna, så som SVD, hälsocentraler och kommuner
- Valfärdsområdesreformen påverkar även presentationen av HPV-vaccinationstäckningen
- Nästa höst publiceras uppgifterna för de enskilda valfärdsområdena och på kommunnivå

Då man granskar THL:s vaccinationstäckningskartor är det viktigt att notera att

- Kartorna är interaktiva, d.v.s. du kan välja olika presentationer
- Täckningsvärdena som presenteras kan i verkligheten vara högre efter som alla vaccinationsuppgifter inte registrerats i registret
- Om nativiteten i en kommun är liten kan redan några ovaccinerade barn eller uteblivna registreringar av vaccinationer markant minska på vaccinationstäckningen
- Det går inte att utvärdera regional vaccinationstäckningar om det inte finns tillräckligt med insamlat data från ifrågavarande område
- För att trygga integritetsskyddet publiceras inte vaccinationstäckningarna om nativiteten i kommunen eller inom hälsocentralens område är under 15 barn .
- De ovannämnda presentationerna syns gråfärgade på kartorna över vaccinationstäckningen för de enskilda vaccinen
- Se [Kartpresentation över HPV-vaccinationstäckningarna](#)

Det är viktigt att omedelbart reagera på eventuella problem

- Om ansvarspersonen misstänker eller noterar brister i datauppgifterna kan hen genast vara i kontakt på huvudanvändaren
- Huvudanvändaren kan påbörja en utredning tillsammans med dataprogramsleverantören
- Om felet inte blir klarlagt kan THL hjälpa till att reda ut situationen
- Man kan kontakta rokotusrekisteri@thl.fi

Då man granskar THL:s vaccinationstäckningskartorna är det viktigt att notera att

- Eftersom HPV-vaccinationerna ges och fylls på i flera klasser förändras de olika åldersgruppernas vaccinationstäckningar årligen på kartorna. De olika åldersgrupperna kan därför inte direkt jämföras
- Då du nu granskar de uppdaterade kartbilderna ser du inte hurudan vaccintäckningen var förra hösten i just den åldersgruppen som du granskar
- Vi har tyvärr inte under coronatiden på grund av resursbrist kunnat presentera separata årsrapporter där man skulle finna sådan uppgifter

Indikatorerna om hur HPV-vaccinationerna förverkligats hittas i SOTKANet

- Även SOTKANets vaccinationsindikatorer uppdateras snart på de offentliga nätsidorna
- HPV-vaccinationsindikatorerna visar hur stor del av flickorna, och hur stor del av pojkarna, i grundskolan har fått vaccinationerna som hör till det nationella vaccinationsprogrammet
- För första gången kan vi även nu publicera uppgifter om hur pojkarnas vaccinationsserie har förverkligats
- Du hittar SOTKANet indikatorerna på: [Sotkanet.fi](https://sotkanet.fi)
 - Med sökordet vaccination får du fram alla THL:s vaccinationsindikatorer

Tack för er uppmärksamhet!